[2020] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1015

ਅਰੁਣ ਕੁਮਾਰ ਗੁਪਤਾ

v.

ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਅਤੇ ਏ.ਐਨ.ਆਰ.

(2018 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 190)

ਫਰਵਰੀ 27, 2020

[ਐਲ. ਨਾਗੇਸ਼ਵਰ ਰਾਓ ਅਤੇ ਦੀਪਕ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.ਜੇ.)

ਸੇਵਾ ਕਾਨੂੰਨ:

ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ
ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ - ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ
ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ, ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਿਟਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ
ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮਤੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ: ਇੱਕ
ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਆਈਆਂ ਸਨ ਕਿ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦੌਰਾਨ,
ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਵਿੱਚ
ਉਸਨੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਲਿੰਗਵਾਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਧੋਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚਾਈ ਸੀ
ਗਰਮ ਲੋਹੇ ਨਾਲ - ਦੋ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹਨ - ਦੂਜੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ,
ਉਸਦੀ ਸਾਖ ਅਤੇ ਈਮਾਨਦਾਰੀ 'ਤੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਬਾਰੇ ਉਸਦਾ
ਗਿਆਨ ਔਸਤ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਸਨ
ਬਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬਹੁਤ ਚੰਗੇ ਨਹੀਂ ਸਨ - ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਲਟ ਐਂਟਰੀਆਂ

ਈ ਈਮਾਨਦਾਰੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਡੰਗ ਨਹੀਂ ਗੁਆਉਂਦੀ - ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਈਮਾਨਦਾਰੀ ਉੱਚ ਦਰਜੇ ਦੀ ਹੋਣੀ
ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਇਕ ਵੀ ਵਿਗਾੜ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਜੱਜ ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਨ।
ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਅਤੇ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀਆਂ ਨੇ ਦੋ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਸੋਚ-ਸਮਝ ਕੇ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਤਰਕ ਨਾਲ ਫੈਸਲੇ ਲਏ ਹਨ- ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ
ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ।
ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਨਾ ਹੋਵੇ
ਬਦਭਾਵਨਾ ਜਾਂ ਤੱਥ ਇੰਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹਨ ਕਿ ਲਾਜ਼ਮੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ।
ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ - ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਮਾਪਦੰਡ
ਇਸ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ - ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਕੀਤੇ.
ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦਿਆਂ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ

1. ਲਾਜ਼ਮੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: () ਲਾਜ਼ਮੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼
ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੁਭਾਅ ਵਿੱਚ ਦੰਡਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ; () ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਜੋ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

ਕਿਸੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਦੇ ਕੋਈ ਸਿਵਲ ਨਤੀਜੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ; () ਲਾਜ਼ਮੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਲਈ ਕਿਸੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਬਾਅਦ ਦੇ ਅਤੇ ਵਧੇਰੇ ਸਮਕਾਲੀ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਮਹੱਤਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; (v) ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਤਰੱਕੀਆਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਮਾੜਾ ਰਿਕਾਰਡ

ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕੋਈ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ

ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਿਟਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; (v) 'ਧੋਤਾ ਹੋਇਆ' ਸਿਧਾਂਤ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਅਖੰਡਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਉਲਟ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ; (v) ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਵਧਾਨੀ ਅਤੇ ਸੰਜਮ ਨਾਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ

ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਉੱਚ ਤਾਕਤੀ ਕਮੇਟੀ (ਆਂ) ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 16] [1031--]

ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਕਰਨਲ ਜੇ ਐਨ ਸਿਨਹਾ (1970) 2 ਐਸਸੀਸੀ 458: [1971] 1 ਐਸਸੀਆਰ 791; ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਸੂਰਿਆਕਾਂਤ
ਚੁਨੀਲਾਲ ਸ਼ਾਹ (1999) 1 ਐਸਸੀਸੀ 529 : [1998] 3 ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਆਰ 293; ਬੈਕੁੰਟ ਨਾਥ ਦਾਸ ਬਨਾਮ ਮੁੱਖ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ (1992) 2 ਐਸਸੀਸੀ 299: [1992] 1 ਐਸਸੀਆਰ 836;
ਚੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਚੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ (2003) 6 ਐਸਸੀਸੀ 545 : [2003] 1 ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਆਰ 674;
ਸਈਦ ਟੀ.ਏ. ਨਕਸ਼ਬੰਦੀ
v. ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ (2003) 9 ਐਸਸੀਸੀ 592: [2003] 1 ਬੇਨਤੀ।

ਐਸਸੀਆਰ 114, ਪਿਆਰੇ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ (2010)
10 ਐਸਸੀਸੀ 693 : [2010] 11 ਐਸਸੀਆਰ 216; ਰਾਜੇਂਦਰ ਸਿੰਘ
ਵਰਮਾ ਬਨਾਮ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਗਵਰਨਰ (ਐਨਸੀਟੀ ਦਿੱਲੀ) (2011) 10 ਐਸਸੀਸੀ 1
: [2011] 12 ਐਸਸੀਆਰ 496; ਆਰ.ਸੀ. ਚੰਦੇਲ ਬਨਾਮ ਹਾਈ ਕੋਰਟ
ਐਮ.ਪੀ. (2012) 8 58 : [2012] 7 205; ਰਾਜਸਥਾਨ
ਐਸਆਰਟੀਸੀ ਬਨਾਮ ਬਾਬੂ ਲਾਲ ਜੰਗੀਰ (2013) 10 ਐਸਸੀਸੀ 551: [2013]
11 ਐਸਸੀਆਰ 159; ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਬਨਾਮ ਸ਼ਿਆਮ ਦੇਵ ਸਿੰਘ (2014) 4 ਐਸਸੀਸੀ 773: [2014] 4 ਐਸਸੀਆਰ 541 ; ਡੀ. ਰਾਮਾਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਟੀ.ਐਨ. ਰਾਜ (1982) 1 510
: [1982] 3 ਐਸਸੀਆਰ 75 - 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ.

2.1 ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ 2018 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 190 ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੋ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਦੋਸ਼ ਹਨ। ਪਹਿਲਾ ਇਹ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਰਾਂਚੀ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਸਿਖਲਾਈ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਤਾਂ 10 ਔਰਤਾਂ, ਜੋ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨਰ ਸਨ, ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਉਹ

ਆਪਣੇ ਦੌਰਾਨ ਅਣਉਚਿਤ ਅਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ
ਇੱਕ ਭਾਸ਼ਣ, ਅਸ਼ਲੀਲ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਹਰੇ ਅਰਥਾਂ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਮਹਿਲਾ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਮਿੰਦਗੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।
ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਬਹੁਤ ਲਿੰਗਵਾਦੀ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 18] [1031-; 1032-
-]

2.2. ਇਕ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਧੋਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਗਰਮ ਲੋਹਾ ਰੱਖ ਕੇ ਇਕ ਧੋਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਕੱਪੜੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਸਤਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ
ਪੀੜਤ ਨੇ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ (ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ) ਪਾਇਆ ਕਿ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਸੜਨ ਦੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਪੀੜਤ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਇਆ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਕੋਈ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ
ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਪੂਰਵਗਾਮੀ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ
ਜੱਜ, ਜਿਸ ਕੋਲ ਨਾ ਸਿਰਫ ਧੋਣ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਬਲਕਿ ਜਿਸਨੇ ਖੁਦ ਸੜਨ ਦੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਖੁਦ ਸੜਨ ਦੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ
ਪੀੜਤ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਲਈ, ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਸੀ
ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਕੁਝ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 19] [1032--]

2.3 ਉਪਰੋਕਤ ਦੋ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਕਾਫ਼ੀ ਹਨ
ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰੋ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸਿਰਫ 1992-1993 ਤੋਂ 2004-2005 ਤੱਕ ਐਂਟਰੀਆਂ ਲਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ 2005-2006 ਤੋਂ 2016-2017 ਤੱਕ ਐਂਟਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ
ਕਿ ਸਾਰੇ ਏ.ਸੀ.ਆਰ. ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਨ ਪਰ
ਆਦੇਸ਼ ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਲਟ ਐਂਟਰੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਨੋਟ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਲਟ ਐਂਟਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। [ਪੈਰਾ 20] [1032--]

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ 2018 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 391 ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਬਿਲਕੁਲ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਸਾਖ ਅਤੇ ਈਮਾਨਦਾਰੀ 'ਤੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਾਰ ਸ਼ੱਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ
ਸਾਲ 1996-1997, 1997-1998 ਅਤੇ 2004-2005 ਵਿੱਚ। ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਉਲਟ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਸਾਲ 2015-2016 ਵਿੱਚ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ

ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਬਾਰੇ ਉਸਦਾ ਗਿਆਨ ਔਸਤ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਉਸਦਾ ਸੰਬੰਧ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲਈ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵੀ ਹਨ ਅਤੇ ਰਾਂਚੀ ਦੇ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਜੋ ਕਿ ਹੈ) ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।
ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਜੱਜ ਦੇ ਬਰਾਬਰ)। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ

ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਕੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 327

ਜ਼ਾਬਤਾ, 1860 ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਗੈਰ-ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਈਮਾਨਦਾਰੀ ਬਾਰੇ ਉਸ ਨੂੰ 2012 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਣ-ਰਿਕਾਰਡ ਚੇਤਾਵਨੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 21] [1032-; 1033--]

ਅਖੰਡਤਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਲਟ ਐਂਟਰੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਨਹੀਂ ਗੁਆਉਂਦੀਆਂ

ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਡੰਗ ਮਾਰਨਾ। ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਉੱਚੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ

ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇੱਕ ਵੀ ਵਿਗਾੜ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 22] [1033--]

ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਦੋ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ
ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ
ਦੋਵਾਂ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਇਹ ਇੱਕ ਸਮੂਹਿਕ ਫੈਸਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਹਿਲਾਂ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਜੱਜ ਜੋ
ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਸੋਚ-ਸਮਝ ਕੇ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਤਰਕ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ।
ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਬਦਭਾਵਨਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦੇ ਜਾਂ ਤੱਥ ਇੰਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਕਿ ਲਾਜ਼ਮੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਮਰਥਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਪੱਖ ਤੋਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ
ਅਜਿਹੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਜਮ ਵਰਤੇ
ਸਮੂਹਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਜੱਜ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। [ਪਾਰਸ 22 ਅਤੇ 23] [1033--]

<u>ਕੇਸ ਲਾਅ ਰੈਫਰੈਂਸ</u>

[1971] 1 SCR 791	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 5
[1998] 3 ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਆਰ 293	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 5
[1992] 1 SCR 836	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 6
[2003] 1 ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਆਰ 674	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 7

[2003] 1 ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਆਰ 114	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 8
[2010] 11 SCR 216	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 9
[2011] 12 SCR 496	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 10
[2012] 7 ਐਸਸੀਆਰ 205	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 11
[2013] 11 SCR 159	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 12
[2014] 4 SCR 541	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 13
[1982] 3 SCR 75	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 14

ਸਿਵਲ ਮੂਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰ.
2018 ਦਾ 190.

(ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ) ਨਾਲ

2018 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 391।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਅਲਖ ਆਲੋਕ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਰੰਜਨ ਕੁਮਾਰ ਰਾਏ, ਐਸਐਸ ਜੌਹਰ, ਸੰਕਲਪ ਡੀ ਤਿਵਾੜੀ, ਨੀਲੇਸ਼ ਤਿਵਾੜੀ, ਅਮਿਤ ਕੁਮਾਰ, ਏਡੀਵੀਐਸ

ਸੁਨੀਲ ਕੁਮਾਰ, ਅਜੀਤ ਕੁਮਾਰ ਸਿਨਹਾ, ਸਰ, ਏਡੀਵੀਐਸ, ਹਿਮਾਂਸ਼ੂ ਸ਼ੇਖਰ, ਜਮਨੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਪਰਥ ਸ਼ੇਖਰ, ਚੰਦਰ ਭੂਸ਼ਣ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਕ੍ਰਿਤੀ ਭਾਰਦਵਾਜ, ਏ.ਡੀ.ਵੀ. ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਿਸ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ?

ਦੀਪਕ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.

ਇਹ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੋ ਸਾਬਕਾ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜੋ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।
ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋ ਗਏ। ਦੋ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜੋ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹਨ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 06.09.2018 ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤੇ:

ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 190/2018 ਅਤੇ 391/2018 ਲੰਬਿਤ ਰਹਿਣਗੇ।
ਝਾਰਖੰਡ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹ ਸਕਦੀ ਹੈ
ਝਾਰਖੰਡ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਸਮੁੱਚਤਾ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ।

ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਚਿਤ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਹੈ

ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਗੁਣਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਰਾਏ ਜ਼ਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਝਾਰਖੰਡ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਢੁਕਵੇਂ ਕਾਰਨਾਂ ਨਾਲ ਮੌਜੂਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਸਿੱਟਿਆਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹੋਵੇਗੀ।

ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅੱਜ ਤੋਂ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ 'ਤੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ।
ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਓ।

ਉਪਰੋਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਹ ਮਾਮਲੇ ਝਾਰਖੰਡ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਨੇ 11.10.2018 ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਾਰਨ ਲੱਭੇ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਿਟਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ।
ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਮਤਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ
ਝਾਰਖੰਡ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ, ਜਿਸ ਨੇ 25.10.2018 ਨੂੰ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਰਨਾਂ ਜਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।
ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ। ਲਾਜ਼ਮੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼
ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਨੂੰ ਝਾਰਖੰਡ ਸਰਵਿਸ ਕੋਡ, 2001 ਦੇ ਨਿਯਮ 74 (ਬੀ) (2) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

() ਸਬੰਧਤ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।
ਲਿਖਣਾ, ਜਾਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਭੱਤੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਰਕਮ
ਅਜਿਹੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਬਦਲੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਜਨਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦਿਨ ਅਜਿਹਾ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਤੀਹ ਸਾਲ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪੂਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪੰਜਾਹ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਪੂਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮ ਬੁਨਿਆਦੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 56 (ਜੇ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਮੁੱਖ ਦਲੀਲਾਂ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ: ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੂਰੇ ਸੇਵਾ ਰਿਕਾਰਡ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸਮਕਾਲੀ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ
ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੱਕੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਸਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਮਾੜੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਧੋਣ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਸੁਚੇਤ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਦਾ ਮਿਆਰ
ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਈਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਈਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਹੈ

ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਇਸ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਸੀਂ ਏ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲਵੇਗਾ।

<u>ਲਾਜ਼ਮੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿਧਾਂਤ</u>

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਬਨਾਮ ਕਰਨਲ ਜੇ ਐਨ ਸਿਨਹਾ 1 ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲਾਜ਼ਮੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਨਤੀਜੇ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਇਸ ਨਾਲ ਵੀ ਨਜਿੱਠਿਆ ਗਿਆ
ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਕੀ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਅਪੋਜ਼ਸਾਈਟ ਹਨ:

9. ਹੁਣ ਬੁਨਿਆਦੀ ਨਿਯਮ 56 (ਜੇ) ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ 'ਤੇ ਆਉਂਦਿਆਂ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ
ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜੇ ਇਹ ਰਾਏ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜਨਤਾ ਵਿੱਚ ਹੈ
ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ. ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ। ਉਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਰਾਏ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੈ।
ਜੇ ਉਹ ਅਥਾਰਟੀ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਹ ਰਾਏ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ
ਇਸ ਰਾਏ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਪੀੜਤ ਧਿਰ ਲਈ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋੜੀਂਦੀ ਰਾਏ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ
ਗਠਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਫੈਸਲਾ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਵਾਲਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਬਦਭਾਵਨਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਰਾਏ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਪਰ ਇਹ
ਜ਼ਮੀਨ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।
ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਸ ਨੂੰ ਦਬਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਵਾਦਿਤ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਲੋੜੀਂਦੀ ਰਾਏ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਬਣਾਈ ਗਈ ਰਾਏ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ
ਪੰਜਾਹ ਸਾਲ ਪੂਰੇ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਉਸ ਨੂੰ ਰਿਟਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਉਹ ਸੋਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਕਾਰਨ
ਲਾਜ਼ਮੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਉਹ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਗੁਆਉਂਦਾ। ਲਾਜ਼ਮੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਿਵਲ ਨਤੀਜੇ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮ 56 (ਜੇ) ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕਿਸੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਦੰਡਾਤਮਕ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ। ਇਹ ਨਿਯਮ ਕੇਵਲ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ
ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ ੩੧੦ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਨੰਦ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਪਹਿਲੂ। ਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਚਾਰ ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨਾਲ ਭਾਰ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਸਰਕਾਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

---

1 (1970) 2 458

ਇਹ ਅਹੁਦਾ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਲਾਭਦਾਇਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਹ ਅਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਵਧੇਰੇ ਕੁਸ਼ਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ◌ਾ◌ਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ
ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਯੋਗ੍ਰਤਾ ਅਤੇ ਈਮਾਨਦਾਰੀ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਹੈ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ
ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਇੱਥੇ ਮਰੀ ਹੋਈ ਲੱਕੜ ਦਾ ਚੰਗਾ ਸੌਦਾ ਹੈ. ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ
ਇਸ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਲਈ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ। ਬੁਨਿਆਦੀ ਨਿਯਮ 56 (ਜੇ) ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਤੁਲਨ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੱਕ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਸੇਵਾ
ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਨੂੰ ਊਰਜਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਿਟਾਇਰ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਕੁਸ਼ਲ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ।

11. ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਸੋਚ ਕੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਲਾਜ਼ਮੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਦੇ ਸਿਵਲ ਨਤੀਜੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਅਜਿਹੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਖੋਹਦੀ ਜੋ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਪਿਛਲੀ ਸੇਵਾ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਜੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਰਗ ਦੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਉਮਰ ਹੈ
ਨੌਕਰਾਂ ਦੀ ਉਮਰ 50 ਸਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਸਿਵਲ ਨਤੀਜੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ. ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਇਕਸਾਰਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਸਾਰੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਈ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਦੀ ਉਮਰ। ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਦੀ ਉਮਰ ਸਿਰਫ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਬਲਕਿ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸੂਰਿਆਕਾਂਤ ਚੁਨੀਲਾਲ ਸ਼ਾਹ 2 ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਆਇਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਨਹਿੱਤ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ।

ਬੈਕੁੰਠ ਨਾਥ ਦਾਸ ਬਨਾਮ ਚੀਫ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ।
ਲਾਜ਼ਮੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲੇ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ 3 ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ:

---

[2] (1999) 1 529
[3] (1992) 2 299

(34. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਤੋਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਿਧਾਂਤ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ:

ਲਾਜ਼ਮੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਕੋਈ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਕੋਈ ਕਲੰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਸੁਝਾਅ ਹੈ।

ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰਿਟਾਇਰ ਕਰਨਾ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੈ
ਨੌਕਰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ। ਆਦੇਸ਼ ਵਿਅਕਤੀਗਤ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ।

ਲਾਜ਼ਮੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ
ਜਾਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਅਪੀਲ ਸੀ ਵਜੋਂ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ
ਅਦਾਲਤ, ਉਹ ਦਖਲ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੇ ਉਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਨ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ (ਏ) ਬਦਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਜਾਂ (ਬੀ) ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ
() ਕਿ ਇਹ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਹੈ - ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਾਜਬ ਵਿਅਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਬਾਰੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਰਾਏ ਨਹੀਂ ਬਣਾਏਗਾ; ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ,
ਜੇ ਇਹ ਇੱਕ ਗਲਤ ਕ੍ਰਮ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸਰਕਾਰ (ਜਾਂ ਸਮੀਖਿਆ ਕਮੇਟੀ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ) ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੇਵਾ ਦੇ ਪੂਰੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ - ਬੇਸ਼ਕ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਅਤੇ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਮਹੱਤਵ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
ਸਾਲ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਪਤ ਰਿਕਾਰਡਾਂ / ਚਰਿੱਤਰ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਦੋਵੇਂ
ਅਨੁਕੂਲ ਅਤੇ ਉਲਟ. ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਉਲਟ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉੱਚ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਆਪਣਾ ਦਮ ਗੁਆ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜੇ ਤਰੱਕੀ ਯੋਗਤਾ (ਚੋਣ) 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸੀਨੀਅਰਤਾ 'ਤੇ।

ਲਾਜ਼ਮੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਫ ਇਸ ਦਿਖਾਵੇ 'ਤੇ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਣ-ਸੰਚਾਰਿਤ ਉਲਟ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦਾ ਅਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।

ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਕੇਵਲ () ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਹੈ
ਉੱਪਰ. ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਬਾਰੇ ਉੱਪਰ ਪੈਰਾ 30 ਤੋਂ 32 ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਚੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਚੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਿੱਚ। ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ 4, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਕਿ ਲਾਜ਼ਮੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਕਿਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ

---

4 (2003) 6 545

ਇੱਕ ਬਿਨੈਕਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 235 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੀ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕਾਲੀ ਭੇਡਾਂ ਨੂੰ ਅਨੁਸ਼ਾਸਿਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਮਰੀ ਹੋਈ ਲੱਕੜ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ
ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 40 ਅਤੇ 47:

40. ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 235 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਕਾਲੀ ਭੇਡਾਂ ਨੂੰ ਅਨੁਸ਼ਾਸਿਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਮਰੇ ਹੋਏ ਲੱਕੜ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ
ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਿਤ।

47. ਤੁਰੰਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ
ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਕਮੇਟੀ। ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਜਿਹੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ੱਕੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਉਪਯੋਗਤਾ ਗੁਆ ਚੁੱਕੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਨਹੀਂ ਝੱਲ ਸਕਦੀ।

ਸਈਦ ਟੀ.ਏ. ਨਕਸ਼ਬੰਦੀ ਬਨਾਮ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ,5 ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ।
ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਕਮੇਟੀ/ਫੁਲ ਕੋਰਟ ਲਈ ਬਦਲੋ।
ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਢੁਕਵੀਆਂ ਹਨ:

“10… ਨਾ ਤਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਅਦਾਲਤ, ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਕਮੇਟੀ/ਫੁਲ ਕੋਰਟ ਦੀ ਥਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਦਲ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਰੇਗੀ
ਸੁਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤ, ਇਸ ਦਾ ਸੁਤੰਤਰ ਪੁਨਰ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਬੈਠੀ ਹੋਵੇ। ਧਿਆਨ ਪੂਰਵਕ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ
ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਸਾਰੀ ਸਮੱਗਰੀ, ਅਸੀਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਾਂ ਕਿ ਕਮੇਟੀ/ ਫੁਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਾ ਤਾਂ ਇੰਨਾ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਵਾਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਤਰਕਹੀਣ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਝਟਕਾ ਲੱਗੇ।
ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦੇਣ ਜਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਜ਼ਮੀਰ।
ਅਜਿਹੇ ਮੁਲਾਂਕਣ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਰਾਏ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਕਈ ਕਾਰਕਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਲੜੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇੱਕ ਕਾਰਕ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮੁੱਦੇ ਜਾਂ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਨੁਪਾਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਛਾਲ ਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।

5 (2003) 9 592

ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਂ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ
ਪੂਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਰਨਾ ਲਗਭਗ ਅਸੰਭਵ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਇੱਕ ਅਸਧਾਰਨ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਭਿਆਨਕ ਚੀਜ਼ ਜੋ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀ ਹੈ
ਵਾਪਰਿਆ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸੰਭਾਵਿਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਅਭਿਆਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਹੈ
ਕਮੇਟੀ/ਫੁਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ..."

ਪਿਆਰੇ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਕੇਸ ਵਿੱਚ। ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ, ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਕੇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸੇ ਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ:

"18. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਾਜ਼ਮੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਕਲੰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਬਤ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ
ਨਿਯਮ। [ਦੇਖੋ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ] [(2010) 1
158. ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਪ੍ਰਭਾਵ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇਕੱਲੀ ਐਂਟਰੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀਜਨਕ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਥਾਰਟੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।
ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਕਰਮਚਾਰੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਕਤ ਅਥਾਰਟੀ, ਈ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਅਹੁਦੇ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਕੁਸ਼ਲ ਅਤੇ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
ਅਤੇ ਜੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ ਕਿ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੇ "ਸੰਸਥਾ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਿੱਤੀ", ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਸੀਮਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਰਾਜੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਵਰਮਾ ਬਨਾਮ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਗਵਰਨਰ (ਐਨਸੀਟੀ ਦਿੱਲੀ) [7],
ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦਿੱਲੀ ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਅਥਾਰਟੀ ਇਹ ਰਾਏ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਸ਼ੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਿਟਾਇਰ ਕਰਨਾ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਬਹੁਤ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ
ਸੁਚੇਤਤਾ। ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਲੈਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ
ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਪੂਰੇ ਸੇਵਾ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ

[6] (2010) 10 ਐਸਸੀਸੀ 693
[7] (2011) 10 ਐਸਸੀਸੀ 1

ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਸੰਚਾਰਿਤ ਉਲਟ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ:

"218. ਸਾਰੀ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਪੂਰਵਕ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਮੇਟੀ/ਫੁਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਰਾਏ ਬਣਾ ਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਾ ਤਾਂ ਇੰਨਾ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਵਾਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਬੇਤੁਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ
ਇਸ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਤਰਕਹੀਣ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਜ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦੇਣ ਜਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਝਟਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਅਜਿਹੇ ਮੁਲਾਂਕਣ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਰਾਏ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਕਈ ਕਾਰਕਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਲੜੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇੱਕ ਕਾਰਕ ਨੂੰ ਅਨੁਪਾਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਉਡਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।
ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਮੁੱਦੇ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ। ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਵੇਗਾ, ਨੇੜੇ
ਪੂਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਰਨਾ ਲਗਭਗ ਅਸੰਭਵ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਇੱਕ ਅਸਧਾਰਨ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਅਸਲ ਬੇਇਨਸਾਫੀ, ਜੋ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿ
ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੰਭਾਵਿਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕਮੇਟੀ / ਪੂਰਨ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਭਿਆਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਹੈ।

219. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ, ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇ, ਬਿਲਕੁਲ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ
ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਵਿਵਾਦਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਤਿੰਨੋਂ ਅਪੀਲਾਂ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।
ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਆਰ.ਸੀ. ਚੰਦੇਲ ਬਨਾਮ ਐਮ.ਪੀ. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ।[8], ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਪੂਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ,

ਹੇਠ ਲਿਖੇ 3 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ
ਕਾਨੂੰਨ:

(18. ਜਿਹੜੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿਚਾਰਨ ਯੋਗ ਹਨ, ਉਹ ਹਨ:

ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਾਏ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼
ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਕਸ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹਨ?

ਕੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਇੰਨਾ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਜਾਂ ਤਰਕਹੀਣ ਹੈ ਜੋ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ ਹੈ?

---

[8] (2012) 8 ਐਸਸੀਸੀ 58

ਕੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਜੋ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ
ਕਿਸੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਇੰਨੀ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 136 ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦਖਲ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ?

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
ਚੋਣ ਗ੍ਰੇਡ ਅਤੇ ਸੁਪਰ ਟਾਈਮ ਸਕੇਲ ਆਦਿ, ਪਰ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਤਰੱਕੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਮਾੜੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਧੋਣਗੀਆਂ ਜੋ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰਹਿਣਗੀਆਂ। ਫ਼ੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 26 ਅਤੇ 29 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ:

"26. ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 1985 ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਸੀ ਵਜੋਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ; ਉਸਨੂੰ 24-3-1989 ਤੋਂ ਘੱਟ ਚੋਣ ਗ੍ਰੇਡ ਮਿਲਿਆ ਸੀ;
ਉਸ ਨੂੰ ਮਈ 1999 ਵਿੱਚ ਸੁਪਰ ਟਾਈਮਸਕੇਲ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ 2002 ਵਿੱਚ ਸੁਪਰ ਟਾਈਮਸਕੇਲ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਅਤੇ ਚੋਣ ਗ੍ਰੇਡ ਅਤੇ ਸੁਪਰ ਟਾਈਮਸਕੇਲ ਦੇਣ ਨਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਮਾੜੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਜੋ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਹਨ
ਅਤੇ ਮੈਦਾਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ। ਤਰੱਕੀ ਜਾਂ ਲਈ ਮਾਪਦੰਡ
ਵਾਧਾ ਜਾਂ ਉੱਚ ਪੈਮਾਨੇ ਦੀ ਗਰਾਂਟ ਉਸ ਅਭਿਆਸ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੈ ਜੋ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਆਂਪ੍ਰਣਾਲੀ ਲਈ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਲਾਭਦਾਇਕ ਸੇਵਾ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਰਿਕਾਰਡ। ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਪ੍ਰੋਫਾਈਲ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਕਾਰਕ ਹੈ।
ਸ਼ੱਕੀ ਈਮਾਨਦਾਰੀ, ਸ਼ੱਕੀ ਵੱਕਾਰ ਅਤੇ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਦੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਲੰਬਾਈ ਜਾਂ ਉਮਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੇਵਾ ਦੇ ਲਾਭ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

29. ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਕੋਈ ਆਮ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜੱਜ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਜੱਜ ਜਨਤਕ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਦੇ ਹਨ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਰਾਜ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਾਂ ਅਤੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ, ਜੱਜ ਕਿਸ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦੇ ਹਨ
ਰਾਜ। ਇੱਕ ਜੱਜ ਜੋ ਅਹੁਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਉਹ ਜਨਤਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਜੱਜ ਇੱਕ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਯੋਗ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
ਸੁਤੰਤਰਤਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਉੱਚ ਨੈਤਿਕ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮੂਲ ਪ੍ਰਤੀ ਇਮਾਨਦਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾਕਾਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸਦਾ ਮਾਮਲਾ ਆਇਆ ਹੈ, ਉਹ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਬਿਨਾਂ ਨਿਆਂ ਦੇਵੇਗਾ।

ਇੱਕ ਜੱਜ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਆਚਰਣ ਦਾ ਮਿਆਰ ਇੱਕ ਆਮ ਆਦਮੀ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਉੱਚਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੋਈ ਬਹਾਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਮਿਆਰ ਡਿੱਗ ਗਏ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਸਮਾਜ ਤੋਂ ਲਏ ਗਏ ਜੱਜਾਂ ਤੋਂ ਉੱਚ ੇ ਮਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇੱਕ ਜੱਜ, ਸੀਜ਼ਰ ਦੀ ਪਤਨੀ ਵਾਂਗ, ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉੱਪਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
ਸ਼ੁੱਕ। ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਇਸ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਉਹ ਜੱਜ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਵਧਣ-ਫੁੱਲਣ ਅਤੇ ਸ਼ਾਸਨ ਲਈ
ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ
ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਜੱਜ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਇਮਾਨਦਾਰੀ, ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਅਤੇ ਬੌਧਿਕ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਰਾਜਸਥਾਨ ਐਸਆਰਟੀਸੀ ਬਨਾਮ ਬਾਬੂ ਲਾਲ ਜੰਗੀਰ 9 ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ:

23. ਪਿਆਰੇ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਪਿਆਰੇ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਕੇਸ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਜੋ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਮਾੜੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ
ਅੱਗੇ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਯੋਗ ਹੈ ਜਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਇਸ "ਧੋਤੇ ਹੋਏ ਸਿਧਾਂਤ" ਦਾ ਕੋਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ. ਤਰਕ ਇਹ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ
ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਮੁਲਾਂਕਣ "ਪੂਰੇ ਸੇਵਾ ਰਿਕਾਰਡ" 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਾ ਰੱਖਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ
ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਮਾੜੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਜਾਂ ਰਿਕਾਰਡ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ, ਤੁਰੰਤ ਪਿਛਲੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਸੇਵਾ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਭਾਰ ਦੇਣਾ ਪਏਗਾ. ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ
ਕੁਝ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਮਾੜੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਿੱਥੇ ਤੁਰੰਤ ਅਤੀਤ
ਰਿਕਾਰਡ ਮਿਸਾਲੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਅਤੀਤ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਮਾੜੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ, ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਰਿਟਾਇਰ ਕਰਨਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਦਾਹਰਣ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇ ਪੁਰਾਣਾ ਰਿਕਾਰਡ ਕਿਸੇ ਦੀ ਅਖੰਡਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ
ਫਿਰ ਇਹ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

---

9 (2013) 10 ਐਸਸੀਸੀ 551

ਪਿਆਰੇ ਮੋਹਨ ਲਾਲ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਕੋ ਇਕ ਚੇਤਾਵਨੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
ਅਤੇ ਤਰੱਕੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਪਟਨਾਵ ਦੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ ਜਸਟਿਸ ਸ਼ਿਆਮ ਦੇਵ ਸਿੰਘ 10 ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਇਆ ਸੀ।
58 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਅਤੇ 2 ਸਾਲ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਲਾਭ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ:

"8. ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਬਾਰੇ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸੇਵਾ ਰਿਕਾਰਡ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਉਸ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਸਮਰੱਥਾ ਬਾਰੇ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ
ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜੋ
ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਪੱਖ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ। ਸਾਰੀਆਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਮੁਲਾਂਕਣ, ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ, ਇੱਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਸੀਨੀਅਰ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਕਮੇਟੀ। ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪੂਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਅੰਤਮ ਫੈਸਲਾ
ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਪੂਰਵਕ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਅਤੇ ਗੁਣਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਆਖਰਕਾਰ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ,
ਸੀਮਤ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਦੁਰਲੱਭ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹੈ
ਜਿੱਥੇ ਲਿਆ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਕਿਸੇ ਸਮੱਗਰੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਇਹ ਇਕ ਅਜਿਹੇ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੋਵੇਗੀ।

<u>ਥਿਊਰੀ ਨੂੰ ਧੋਤਾ ਗਿਆ</u>

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਮੁੱਖ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ
ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉੱਚ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਤਰੱਕੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਆਪਣਾ ਡੰਗ ਗੁਆ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਬਹੁਤਾ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।
ਡੀ. ਰਾਮਾਸਵਾਮੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ
v. ਟੀ. ਐਨ. ਰਾਜ[11] ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ:

"4. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ
ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਯੋਗਤਾ ਜਾਂ ਅਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਸੰਕੇਤ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ

---

[10] (2014) 4 ਐਸਸੀਸੀ 773
[11] (1982) 1 510

ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪੂਰੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਉਹ ਹਿੱਸਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਉਸਦੀ ਤਰੱਕੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ,
ਪਿਛਲੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿਵਹਾਰ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਉੱਥੇ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿਵਹਾਰ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਸਿਆਣਪ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ
ਤਰੱਕੀ ਬਾਰੇ, ਸਾਨੂੰ ਬੇਲੋੜੀ ਖੁਦਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ
ਅਤੀਤ।

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਪਿਆਰੇ ਮੋਹਨ ਲਾਲ (ਸੁਪਰਾ) ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੰਕਲਪ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੂਰੇ ਕੇਸ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਧੋ ਦਿੱਤਾ
ਵਿਸ਼ਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

"24. ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਜਾਂ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਟਕਰਾਅ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।
ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ, ਧੋਤੇ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਸਰਵਵਿਆਪੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹੈ.
ਅਗਲੇਰੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਜਿੱਥੇ ਸਮੀਖਿਆ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਯੋਗ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ
ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ "ਪੂਰੇ ਸੇਵਾ ਰਿਕਾਰਡ" ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਉਸਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਹੈ।

29. ਕਾਨੂੰਨ ਇਹ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ "ਪੂਰੇ ਸੇਵਾ ਰਿਕਾਰਡ" 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਸਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਲਾਜ਼ਮੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਮਾੜਾ
ਐਂਟਰੀਆਂ ਬਾਰੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਲਟ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ, ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਦੇ ਅਤੀਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਵੀ ਉਲਟ ਐਂਟਰੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ।
ਕਿਸੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਦੇ ਹੋਰ ਵਿੰਗਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ
ਰਾਜ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ. ਕਿਸੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਦੁਆਰਾ ਗਠਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਹੈ
ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੂਰੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ।

ਇਸ ਲਈ, ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਮਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਬਦਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ।

ਲਾਜ਼ਮੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਖੇਪ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

ਕਿਸੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼
ਸੁਭਾਅ ਵਿੱਚ ਦੰਡਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ;

ਕਿਸੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੋਈ ਸਿਵਲ ਨਤੀਜੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ;

ਲਾਜ਼ਮੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਲਈ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਪੂਰੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ
ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
ਵਿਚਾਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਵਧੇਰੇ ਸਮਕਾਲੀ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ
ਵਧੇਰੇ ਭਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ;

ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਤਰੱਕੀਆਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਿਟਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਮਾੜੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ;
'ਧੋਤਾ ਹੋਇਆ' ਸਿਧਾਂਤ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਅਖੰਡਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਉਲਟ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ;

ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਬਹੁਤ ਸਾਵਧਾਨੀ ਅਤੇ ਸੰਜਮ ਨਾਲ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸ 'ਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਉੱਚ ਤਾਕਤੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਾਂਗੇ।

ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਵਿਸਥਾਰਤ ਤਰਕ ਦਿੱਤੇ ਹਨ
ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਸੀਮਤ ਦਾਇਰੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਜਦੋਂ ਬਦਭਾਵਨਾ ਦੇ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਅਸੀਂ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਾਰਨ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਕੁਝ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹੈ।
ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨ।

<u>ਸ਼੍ਰੀ ਅਰਣ ਕੁਮਾਰ ਗੁਪਤਾ ਦਾ ਕੇਸ</u>

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸ਼੍ਰੀ ਅਰੁਣ ਕੁਮਾਰ ਗੁਪਤਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਦੋ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਦੋਸ਼ ਹਨ। ਪਹਿਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਰਾਂਚੀ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਸਿਖਲਾਈ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ,

ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨਰ ਰਹੀਆਂ 10 ਔਰਤਾਂ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਅਣਉਚਿਤ ਅਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਅਸ਼ਲੀਲ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਦੋਹਰੇ ਅਰਥਾਂ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਮਹਿਲਾ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਮਿੰਦਗੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਜਵਾਬ ਅਤੇ ਜਵਾਬ ਦੇ ਨਾਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ
ਆਮ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਪਤਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਬੀ ਦੌਰਾਨ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਬਹੁਤ ਲਿੰਗਵਾਦੀ ਸੀ।

ਇਕ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਧੋਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਗਰਮ ਲੋਹੇ ਰੱਖ ਕੇ ਇਕ ਧੋਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਕੱਪੜੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਸਤਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਸੀ
ਕਿ ਪੀੜਤ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਸੀ
ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ (ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ) ਪਾਇਆ ਕਿ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਸੜਨ ਦੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਪੀੜਤ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਇਆ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਅਰੁਣ ਕੁਮਾਰ ਗੁਪਤਾ ਨੂੰ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਕੋਈ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਪਰ ਅਸੀਂ
ਡੀ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਂਚ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਜੱਜ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੂਰਵਜ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਜੱਜ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਨਾ ਸਿਰਫ ਧੋਣ ਵਾਲੇ ਨੇ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਬਲਕਿ ਜਿਸ ਨੇ ਖੁਦ ਸੜਨ ਦੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਪੀੜਤ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ
ਕਮੇਟੀ ਸਹੀ ਸੀ ਕਿ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਕੁਝ ਈ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਘਟਨਾਵਾਂ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਹਨ
2011-2012 ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਉਪਰੋਕਤ ਦੋ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜੂ ਰਾਮਚੰਦਰਨ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ
ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸਿਰਫ ਐਂਟਰੀਆਂ ਲਈਆਂ ਸਨ
1992-1993 ਤੋਂ 2004-2005 ਤੱਕ ਅਤੇ 2005-2006 ਤੋਂ 2016-2017 ਤੱਕ ਐਂਟਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸੁਨੀਲ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਏਸੀਆਰ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਨ ਪਰ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਉਲਟ ਐਂਟਰੀਆਂ ਹਨ।
ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਲਟ ਐਂਟਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

<u>ਸ੍ਰੀ ਰਾਜ ਨੰਦਨ ਰਾਏ ਦਾ ਕੇਸ</u>

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਸਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਚੰਗੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਅਤੇ ਈਮਾਨਦਾਰੀ ਰਹੀ ਹੈ

ਸਾਲ 1996-1997, 1997-1998 ਅਤੇ 2004 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਾਰ ਸ਼ੱਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਏ 2005. ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਉਲਟ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਸਾਲ 2015-2016 'ਚ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਵੀ ਔਸਤ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚੰਗੇ ਨਹੀਂ ਪਾਏ ਗਏ। ਉਸ 'ਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਹਨ
ਇਸ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਿਸ਼ਵਤ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਪਾਈ ਗਈ ਹੈ
ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਰਾਂਚੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ (ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ
ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ)। ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਾਵਲੀ, 1860 ਦੀ ਧਾਰਾ 327 ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਗੈਰ-ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਈਮਾਨਦਾਰੀ ਬਾਰੇ ਉਸ ਨੂੰ 2012 ਵਿਚ ਇਕ ਅਣਰਿਕਾਰਡ ਚੇਤਾਵਨੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

<u>ਸਿੱਟਾ</u>

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਅਖੰਡਤਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਲਟ ਐਂਟਰੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਡੰਗ ਨਹੀਂ ਗੁਆਉਂਦੀਆਂ. ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਉੱਚ ਦਰਜੇ ਦੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵੀ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਦੋ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਡੀ
ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਇਹ ਇੱਕ ਸਮੂਹਿਕ ਫੈਸਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਹਿਲਾਂ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਜੱਜ ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਨ
ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸੋਚ-ਸਮਝ ਕੇ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਬਦਭਾਵਨਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦੇ ਜਾਂ ਤੱਥ ਇੰਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਕਿ ਲਾਜ਼ਮੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਪੱਖ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਮੂਹਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਜਮ
ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਜੱਜ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇਹ ਉਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਦੋਵੇਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਕਾਇਆ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਕਲਪਨਾ ਕੇ. ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਖਾਰਜ।

ਬੇਦਾਅਵਾ: - ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ/ਨਿਆਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ/ ਨਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

